

motives of recreational activities or active participation in the activities depend on environmental conditions, from everyday practice of leisure activities and, especially, from the internal culture of the young man-a student of the prestigious ZVO. Only aware of the need to implement their own programs of harmoniously developed way of life, improving their intellectual resources and physical ability to achieve an appropriate, necessary for successful professional reality of the result.

The solution of such problems, in fact, consistent with the objectives of comprehensive, harmonious development of the student: training physically, professionally and intellectually developed, and most importantly - socially adapted young professionals. To improve the physical development of students in the secondary cooling zone should be University-wide events for the integration of information about healthy and active lifestyles, the development of motor skills, ability to maintain high health, way of life, the orderly regime of work and rest; such information will undoubtedly improve the understanding of the role of human health in General, healthy lifestyle of the young generation and the values of fitness for each student. All this knowledge will allow you to receive high-quality professional training, will prepare students to end Institutions of Higher Education, will create conditions of competence a competent, sociable and adaptable young professional.

References:

1. Puni, A. C. (1977). Some questions of the theory of the will and volitional preparation in sport. Education. – Moscow.
2. Rumel, D. (2001). The general index of health. Canadian J. Public Health, (83), №1.

АДАПТАЦІЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Толмачова І.М.

кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки,
психології, початкової освіти та освітнього менеджменту
*Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради, Україна*

Бужинська С.М.

кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, психології,
початкової освіти та освітнього менеджменту
*Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради, Україна*

Адаптація здобувачів вищої освіти до освітнього процесу завжди була у фокусі уваги науково-педагогічних працівників. В умовах забезпечення студентоцентрованого навчання даний напрям роботи набуває особливої актуальності. Отже, на часі подальший науковий пошук та впровадження підходів до адаптації майбутніх педагогів у відповідності до сучасних викликів.

Однак існує певна суперечність між актуальним запитом системи вищої освіти на ефективну організацію адаптації майбутніх учителів та недостатньою розробкою відповідного напрямку діяльності у педагогічному закладі вищої освіти.

Необхідно здійснювати комплекс заходів на різних рівнях підготовки, у тому числі, в процесі психолого-педагогічної підготовки. Адже важливим завданням закладів вищої освіти є створення сприятливих умов для всебічного розвитку здобувачів вищої освіти, розкриття та реалізація їх потенційних можливостей в обраній майбутній професії [1].

Мета роботи – схарактеризувати досвід забезпечення адаптації майбутніх учителів початкової школи у процесі психолого-педагогічної підготовки (на прикладі викладання освітніх компонентів «Загальна психологія» та «Загальна педагогіка»).

Теоретичною основою роботи з забезпечення адаптації майбутніх педагогів до навчання виступили наукові розвідки сучасних підходів до підготовки майбутніх учителів початкової школи (О. Дубасенюк, О. Савченко, Л. Коваль, Л. Хомич), педагогічні аспекти адаптації студентів (В. Штифурак, В. Сорочинська), дослідження адаптації першокурсників до навчання у ЗВО (Т. Алмазова, Ю. Бохонкова, А.М. Колесова, О. Кочерук, В.П. Кондратова, О. Солодухова, О. Прудська, І Шаповал), психолого-педагогічні основи підготовки майбутніх педагогів (В. Андрущенко, Н. Дем'яненко, І. Зязюн, Є. Климов, В. Рибалка, Н. Тализіна, І. Якиманська) та дослідження адаптації як важливої складової соціалізації студента (Л. Гармаш, М. Лукашевич, А. Мудрик, Л. Красовська, О. Стягунова).

Базовими поняттями роботи обрано: «психолого-педагогічна підготовка», «адаптація».

Приєднуємося до визначення, наданого О. Кривильовою: «Психолого-педагогічна підготовка – це зовнішній вплив на внутрішній стан особистості за допомогою створення відповідних організаційно-педагогічних умов з метою досягнення нею оптимального рівня психолого-педагогічної компетентності» [3].

У численних наукових розвідках запропоновано багато трактувань поняття «адаптація». На думку Г. Айзенка, Р. Хенкі адаптація – це не тільки стан, в якому потреби і вимоги середовища задоволені, а й процес, завдяки якому даний стан може бути досягнутий [4]. В.Г. Гамов так само, двояко підходить до розуміння «адаптації». На його думку адаптація є і процесом і результатом пристосування до середовища, яка обумовлена цілями та можливостями їх досягнення у соціальному середовищі [2]. Проте, ми поділяємо думку А.В. Першиної, яка стверджує, що процес адаптації – це активність студента, яка передбачає самостійну постановку завдань і пошук власних шляхів для їх вирішення. Цей процес вимагає аналізу своїх дій і вчинків, характерних особливостей взаємодії з іншими суб'єктами і новим середовищем [6].

Саме тому, у ході адаптації здобувачів вищої освіти (галузь знань 01 «Освіта / Педагогіка», спеціальність 013 «Початкова освіта», освітній ступінь бакалавр) у процесі психолого-педагогічної підготовки науково-педагогічні працівники дотримуються принципів, покладених в основу педагогічної освіти в Європейському просторі: людиноцентризм, доступність, науковість,

системність, індивідуальний підхід, практика, творчість, креативність та інноваційний розвиток [5].

Викладачі враховують в освітньому процесі психологічні особливості студентів, специфіку міжособистісних стосунків та мікроклімат у академічних групах. Для цього систематично здійснюються спостереження та взаємодії навчальних занять, організовано змістовну взаємодію з Психологічною службою закладу вищої освіти та кураторами академічних груп.

Під час проведенні лекційних занять із «Загальної психології» студенти оволодівають знаннями, які дозволяють майбутнім викладачам орієнтуватися у потоці наукової психологічної інформації, завдяки чому відбувається формування наукового мислення студентів, крім того дані заняття сприяють розвитку професійно-значимих властивостей особистості, творчого ставлення до професійної діяльності, що так необхідно майбутньому вчителю початкових класів. Особлива увага приділяється вивченню вищих психічних функцій людини, адже вони детерміновані не генетикою, а суспільством і людською культурою, тобто людина може ними свідомо керувати. Крім того не залишається без уваги і проблема психології груп, спілкування, конфліктів тощо. Розгляд даної тематики не є випадковим, дані теми допомагають студенту в адаптації до навчання, тому що в процесі психолого-педагогічної підготовки студент пізнає свій внутрішній світ, внаслідок чого відбувається досягнення поставлених цілей відповідно до їх рівня психолого-педагогічної компетентності.

На практичних та семінарських заняттях з «Загальної психології» відбувається перенесення теоретичних знань на практичні ситуації. Так, для кращого проходження періоду адаптації студенти приймають участь у обговореннях за різною тематикою, готують цікаві доповіді відповідно до сучасних тенденцій розвитку психології, беруть участь у різноманітних тестуваннях, внаслідок чого відбувається краще пізнання себе. Також студенти участь студентів у тренінгах, які відбуваються за різними тематичними напрямками.

Підсумовуючи вищесказане, слід зазначити, що завдяки участі в лекційних, семінарських та практичних заняттях у студентів формуються змістовні установки й орієнтири, які необхідні для організації психологічного забезпечення навчального процесу. Адже в ході проведення даних видів роботи застосовуються активні методи навчання внаслідок чого відбувається розуміння студентами відповідних базових компетентностей, які так необхідні майбутнім учителям початкової школи.

На лекційних заняттях із «Загальної педагогіки» здійснюється обговорення дефініцій, що розкривають сутність педагогічної діяльності, стилі педагогічного спілкування, сутність інформальної освіти тощо. Надаються поради й наводяться приклади щодо ефективної роботи в ході лекцій, пошуку та аналізу джерел інформації, ефективних методів роботи з науковими текстами, унаочнення нової інформації.

На семінарських та практичних заняттях цілеспрямовано організовано формування відповідних умінь, а також м'яких навичок (уміння налагоджувати міжособистісні контакти, уміння вирішувати складні проблеми, контекстне мислення. та ін.).

Забезпечено диференційований підхід до організації самостійної роботи першокурсників через надання їм можливості вибору обсягу та рівня складності відповідних завдань та налагоджено індивідуально-консультативну роботу з майбутніми учителями початкової школи.

Отже, цілеспрямована робота викладачів з адаптації майбутніх педагогів у процесі психолого-педагогічної підготовки відповідає актуальним запитам системи вищої освіти України.

Перспективу подальших наукових розвідок у цьому напрямі можуть становити дослідження змістової та процесуальної складових інтеграції комплексу освітніх компонентів психолого-педагогічної підготовки майбутніх учителів початкової школи задля підвищення ефективності їхньої адаптації у ЗВО.

Список використаних джерел:

1. Бохонкова, Ю.О. (2011). *Соціально-психологічна адаптація першокурсників до умов вищих навчальних закладів: монографія* (199с.). Луганськ: Східноукр. нац. ун-т ім. В.Далія.
2. Гамов, В.Г. (2004). Психологічні особливості адаптації студентів. *Проблеми загальної та педагогічної психології*, (8),234с.
3. Кривильова, О.А. (2018). *Проектування психолого-педагогічної підготовки майбутніх викладачів професійно-технічних навчальних закладів* (автореф. дис. д-ра пед. наук). Хмельницький. Україна.
4. Левківська, Г.П. (2001). *Адаптація першокурсників в умовах вищого закладу освіти: Навч. Посібник*. (128с.). Київ: Либідь.
5. *Педагогічна Конституція Європи*. URL. (2020). Вилучено з <http://iscs-journal.npu.edu.ua/article/viewFile/74119/69552>
6. Першина, А.В. (2015). Психологічні чинники адаптації студентів до навчання у ВНЗ. *Міжнародний науковий форум:соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент* (9), 264с.

DOI 10.36074/10.04.2020.v3.02

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО ДИЗАЙНУ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Алла Володимирівна Дяченко

ORCID ID: 0000-0003-4496-5931

Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри промислового дизайну і комп'ютерних технологій, завідувач аспірантурою

«Київська державна академія декоративного прикладного мистецтва і дизайну ім. М. Бойчука», Україна

Анотація: У статті визначено мету промислового дизайну. Досліджено завдання, які вирішує промисловий дизайн та основні причини виникнення попиту на вітчизняні продукти. Висвітлено актуальні проблеми розвитку промислового дизайну в Україні. Зазначено перспективи подальшого становлення промислового дизайну: підвищення рівня професійної освіти; визначення промислового дизайну як пріоритету державної